

EMPORDÀ FEDERAL

Terra de llibertat i de dignitat del EMPORDÀ para ferne la llibertat en una sola paraula.

Preus de subscripció

Figueres 1 pta. trimestre.
Fóra. 1'25

Any VI

Setmanari d' U. F. N. R.

Redacció y Administració: Carrer de la Presó, n. 8.

Número solt 10 cents.

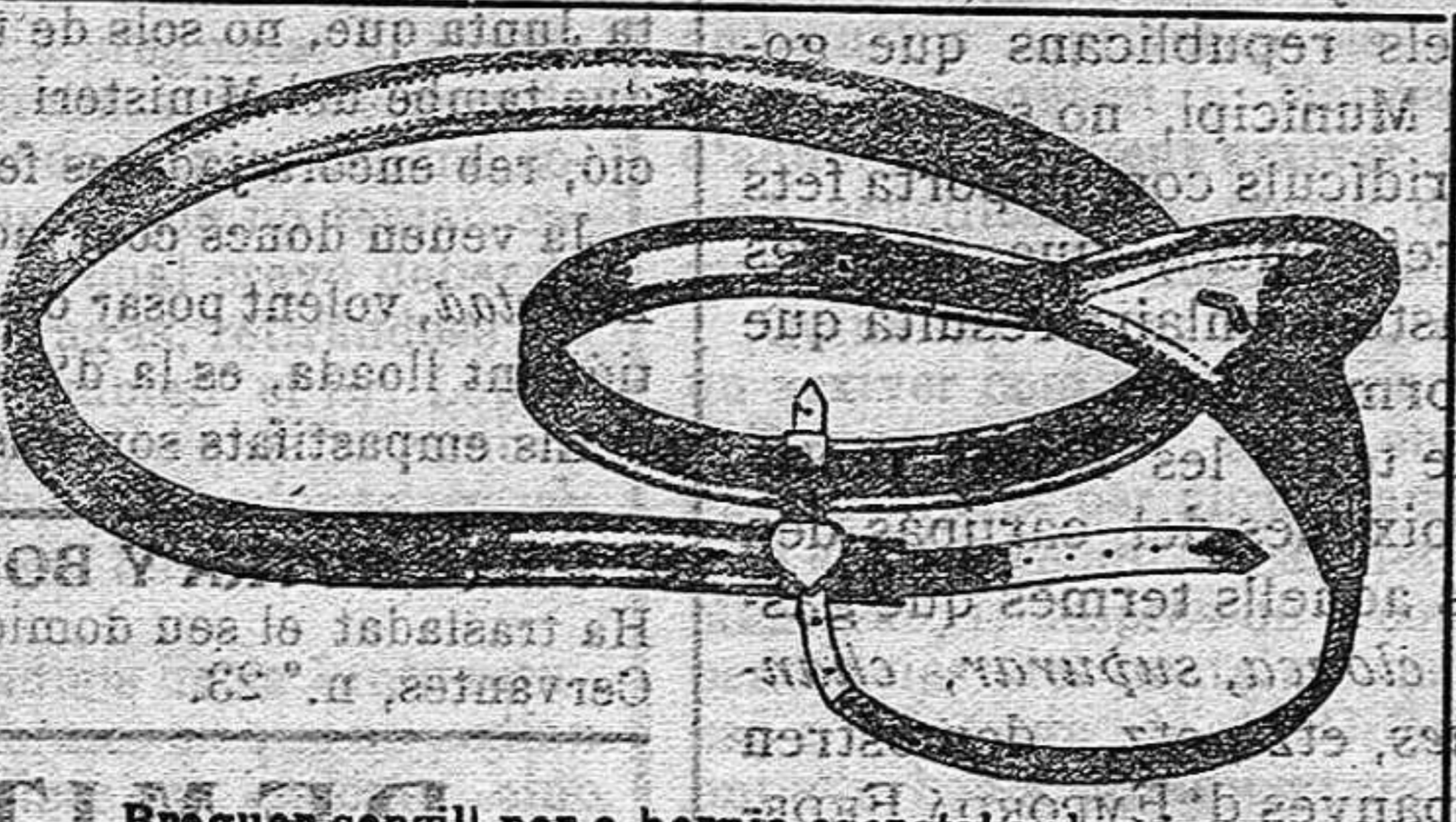
atrasat 20

Figueres 17 de Juny de 1916

Núm. 277.

MODERNA FARMACIA CUSÍ.-Figueres.

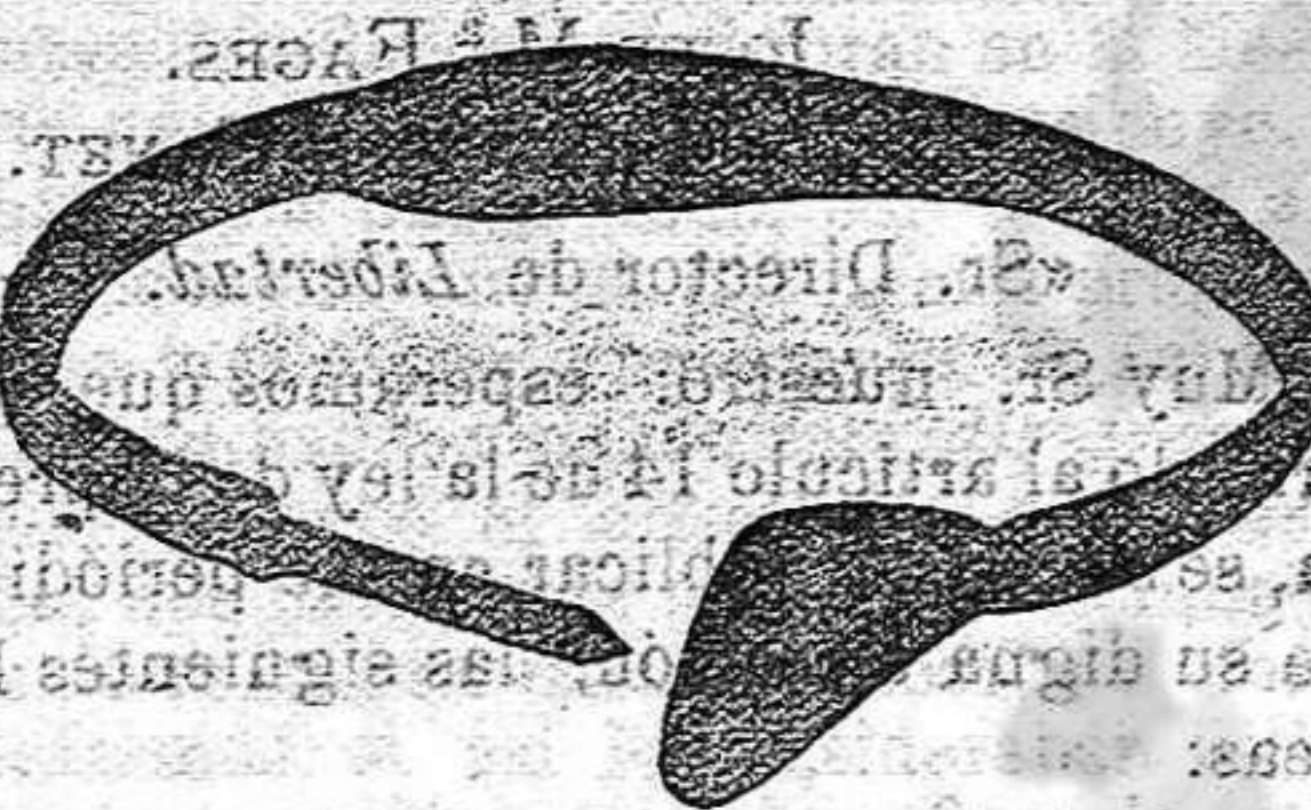
SECCIÓ D'ORTOPEDIA.-BRAGUERS

Braguer senzill per a hernia escrotal voluminosa

Braguer doble per a hernia escrotal

Braguer especial de la M. F. C. Model d'acer

Braguer umbilical per adulte

Braguer especial de la M. F. C. Model de goma elástica.

Demaneis el catàleg general d' ortopedia, que es facilita gratuïtament.

GRANS MAGATZEMS PUIG PARIS

La casa que ofereix els articles més nous mes bons, a preus mes barats.

- PANYERIA
- CORBATERIA
- CAMISERIA
- GENRES DE PUNT
- BISUTERIA
- MOCADURIA
- VELLUTS
- DRILLS

SASTRERIA A MIDA

- FORRERIA
- GUANIS
- ELASTICS
- LLIGUES

CARTERES

BOQUILLES

PERFUMERIA

BANYADORS

ETC. ETC.

GRAN BAZAR DE ROBA FETA

per a Homes, Joves i Nens

PREU FIXE

La nostra intransigència

En política hem sigut sempre i som actualment republicans federals. Aquests són els nostres ideals d'avui, no defugint, però, el canviarlos per altres més avançats si el progrés del temps ve a imposar-ho en el curs de la nostra vida.

I no és que ls professem per conveniència particular ni per egoisme aquestos ideals, sinó perquè amb ells satisfem dues necessitats fonamentals: l'establiment d'un règimen d'igualtat entre els homes i de llibertat entre els pobles.

Tant si en el seu origen se les considera filles del dret diví, com si se les proclama hereditaries i inviolables per privilegis constitucionals, combatrem sempre a les monarquies perquè fent-ho aixís lluitem per la nostra dignitat; i combatrem també sempre contra tots els sistemes unitaristes, tant si són monàrquics com si són republicans, per considerarlos els butxins de la llibertat dels

pobles, que per la sola raó d'existir tenen *naturalment* el dret de regir-se i governar-se amb absoluta autonomia en tot lo que no faci referència a la vida de relació.

No en sentim cap de defalliment respecte a la bondat dels nostres ideals: per bons els tenim i per bons els tenim; lo que sí lamentem, i això no està en nosaltres, d'evitar-ho, és que per l'indiferència dels d'abaix i les febleses i les apostasies dels dalt no s'hagin pogut encara implantar en tota la seva benefactora amplitut.

Però malgrat això, considerem que estem sempre enfront de l'enemic, que detenta els nostres drets i que'ns explota, i que, després d'això, com si fossim miserables esclaus, ens insulta i ens fuetreja, lligant-nos d'un peu a Roma i de l'altre a Madrid, negant-nos fins el recurs de la queixa si no la fem en castellà i com demanant almoïna. La paraula *Dret* per a ell no existeix: concessions, tot lo més concessions que han d'esser molt agradades...

No, no ho està de constituïda Es-

panya; bestiment aixecat sobre una falsa carcassa, tenim el presentiment de que no ha de quedar per una eternitat en peu. I com que no il sabem ni l'podem saber el moment de la forta sotragada, creiem que hem d'anar empenyent sempre, i sempre furgant fins arribar a la seva ruïna i desaparició absolutes.

La monarquia espanyola és clerical i és unitarista, i el dia que vulgués perdre aqueixos dos caracters, com no podria resistir la transformació, fatalment moriria. Per això se sosté lluitant toçuda per la seva existència, i dintre d'elles no obtindran mai completa satisfacció ni les aspiracions de la conciença individual ni els anhels de la justícia col·lectiva.

Per altra part: és que n'hi hauria prou, per a donar per definitivament constituïda la nació, amb que els republicans, i sobre tot els federals, abandonessin la seva acció i la seva protesta davant de l'il·legalitat que renasqué a Sagunto, convençuts de que perden miserablement el temps i causen un mal al país? Es que en

l'Espanya atàvica i ronyosa no representa ja res el carlisme, aquest partit de catòlics d'aceró que omplen convents i sacristies, actualment millor organitzats que nosaltres els republicans, que en determinats indrets compten amb una força positiva? I de quan ençà el partit carlí ha renunciat als seus suposats drets a la corona d'Espanya? Hi ha algú que cregui a aqueix partit incapaç d'una nova guerra civil si amb ella podria sortir triomfant per a implantar el seu sistema absolutista? No, no hi renunciem els carlistes als seus precediments ni a les seves reivindicacions: lo que ls deté és la por de perdre la parida.

Els republicans, sobre tot els federals, tenim la raó de la nostra banda, i no volem recular ni tant sols aferrar-nos. Si ens peguen, ens defensarem; i per lo demás farem com els aliats contra l'invasor: atrinxerats en l'ideal, que és casa nostra, amb tota mena d'armes lluitarem contra l'enemic de sempre, sense comptar les nostres baixes.

I per damunt de tot, seguirem

creient que val més la nostra dignitat d'espitregats que la monarquia amb tots els seus oripells.

FREDERIC GIRONELLA.

Casa i jardí per a arrendar, amb electricitat i aigua de propietat, carrer Sol Isern, n.º 1.
Informes a can Canet.

Per la Nacionalitat Catalana Al costat de la Lliga

Nosaltres que hem defensat de tot cor la coalició nacionalista radical, fins quan una part dels radicals empordanesos s'han *empassat* vers el monàrquic cacic senyor Cusi, sense que *El Progreso* tingués per aquests cap frase de condemna, nosaltres que hem atacat a la Lliga regionalista, fins ara fa poc, al veure lo que passa actualment a les Corts d'Espanya, hem de regoneixer que s'han canviat els papers. En la qüestió nacionalista catalana, en el problema de la llibertat de Catalunya dintre de l'Estat espanyol, ara són els regionalistes els que constitueixen l'esquerra, demanant a les Corts l'oficialitat de la llengua catalana i el plé regoneixement de la personalitat del nostre poble i com a conseqüència la sobirania que fixa el sistema federatiu per a cada un dels Estats federats. Heus-aquí, doncs, el programa de'n Pi Margall, que tant se nomena en els mitins i periòdics republicans.

I surt el radical Giner de los Rios a defensar l'orde constituït de la vella Espanya centralitzada. En Salas Antón, republicà mes o menys socialista, amb el seu discurs, fa un gran servei al govern, com li va dir el diputat ministerial que li va contestar, oposant-se al dret dels catalans a usar la nostra llengua en tots els actes de la vida interior de Catalunya.

En Marcelino Domingo, si bé, doctrinalment, com a bon liberal, es del costat dels nacionalistes, no se li veu pas un entusiasme decidit. En el cas solemne de l'actual batalla parlamentària, dir que sols la República pot resoldre les aspiracions catalanes (cosa impossible si governaven republicans com en Giner de los Rios i Salas Antón) es donar un aplaïment a la qüestió que per a el govern constitueix una delícia.

Fins el nacionalista Rodés califica de inoportuna l'actual batalla que han plantejat els regionalistes.

Els papers son canviats; ara l'oportunisme es en el republicans i en els regionalistes hi ha el romanticisme de la protesta, de l'atac als homes del poder.

Nosaltres, doncs, hem de dir amb tota sinceritat, que'n aquest instant ens sentim al costat dels regionalistes i no estem pas satisfets d'aquests republicans, d'aquests enemics del règimen, que'n una batalla tant empenyada entre tots els defensors de la tradició política espanyola i els que demanen lo que a Catalunya correspon, es posen del costat del poder constituït o aplacen la resolució per a quant vingui la República, que fa l'mateix efecte que si esperessim que ho resolgués la «divina providència», o califiquen la lluita d'inoportuna.

Evidentment, una esquerra catalana, veritable esquerra en totes les qüestions enfront de lo actualment constituït, no ha existit encare.

La «Misión» Evangelica i la política local

Existeix de molt temps a Figueres, una Missió Evangélica que per els recursos econòmics que fins a cert punt demostren posseir el seus directores, hauria pogut desenrotllar una benfactora acció social amb obres de cultura, de beneficència, etc., etc.

Y es dona el cas estrany de que amb tants anys d'existir aital poderosa Missió, no s'conex en la nostra ciutat un sol evangelista ni per mostra, fins a tal punt que tot el personal de la Missió es vingut de fora, lo que demostra que ni pagant, els senyors de la Missió troben figuerencs evangelics que puguin servirlos en els treballs de propaganda. El vell periòdic republicà *El Ampurdanés* ja ns deia, en els temps que l'prestigiós federal D. Joan M.º Bofill el dirigia, que ls protestants de Figueres, pagaven sou de manobre als mestres de les escoles evangélicas d'aquesta ciutat. Aixó ens dona idea de l'acció de cultura que desenrotlla la Missió. L'acció benfactors, deu esser tant petita que no se'n trasllueix res al públic. De la religiosa, ja ho hem dit, no s'conex ni per mostra un adepté.

Doncs, d'una entitat aixís, que, amb l'esperit del protestantisme anglés i amb els recursos que dels protestants anglesos deu rebre, podria esser un preciós factor per a el progrés de la nostra ciutat i no exerceix cap influència benfactora notable, no us sembla que val la pena de que la premsa de la ciutat se'n ocupi fins allà on sigui llegitim ocupar-se'n?

Perque si res de notable en el sentit de beneficiar la societat es coneix de la Missió Evangélica, en canvi avui, nosaltres, nacionalistes republicans i ahir els republicans federales, o sfa el partit de més prestigi i més popular de la ciutat, s'han trobat combatuts, per els caps principals de la Missió Evangélica, fins d'una manera poc decenta, ja que s'arriva actualment a llensar insidies sobre l'honorabilitat d'alguns dels nostres representants en la política, per algú d'aquella Missió a qui no se li coneix altre medi de viure que la riquesa de la propia entitat i que fa servir el carrec public, guanyat amb el mirallet de treure ls consums, als ulls dels protectors anglesos, com un triomf de la Missió. I tots sabem que aixó últim està molt apartat de la realitat: i es bo que a tot arreu se sàpiga aixís i que no pugui mantenir-se una farsa semblant. I essent aquesta campanya que ls senyors de la Missió fan, avui contra del nostre partit nacionalista, ahir contra del partit Federal, una cosa persistent i que sembla trasmesa d'uns successors als altres; i per resultar que un d'aquests joves successors no te una engruna de talent i cregut de que quan els altres es riuén d'ell es quan fa mèrits, cometent aixís tota mena d'etzegallades; es qüestió, per lo tant, d'esbrinar si la Missió Evangélica es instalada aquí Figueres per a atreure les ànimes a la fé evangélica, o per a promoure una guerra civil, sense cap més finalitat que la de satisfere petites rencunies d'uns senyors que per la seva missió religiosa haurien d'estar per damunt de totes les miseries que fo-

menten amb la seva intervenció en la cosa pública. El periòdic del joven Luisitu, i a voltes el mateix joven Luisitu, ens pinten al *pueblo*, a les *democracias*, baladrejant i amenaçant als Concellers del Municipi. Gairebé sempre es mentida. Però deu esser veritat el desig de que aixó succefs. En aixó, la Missió hi tindria certa culpa. Qui el paga el periòdic que fa aquestes campanyes incivils? El catòlic i cacic monàrquic senyor Cusi, o el protestant Luisitu?

Altremet, a les conclusions que l'esmentat Luisitu formula en el seu últim cartipàs que, amb lletra d'imprenta, ha surtit en el periòdic que fa la propaganda pel cacic dels catòlics, nosaltres hi hem d'oposar aquestes altres, i son:

1.º Que si fos cert que les nostres campanyes afavoreixen a la *Misión*, les publicaria el periòdic oficial de la mateixa *El Heraldo*, en lloc de fer-hi un silenci que significa tot lo contrari.

2.º Que totes les *irregularidades* i *vergüenzas* que l'imaginació i la malícia del joven Luisitu inventin contra dels republicans que governen en el Municipi, no serán sino altres tants ridiculs com ja porta fets el joven de referència, que després d'aixecar castells enlaire resulta que està mal informat.

3.º Que totes les frases pintoresques i groixudes del cartipàs den Luisitu, tots aquells termes que gasta, a saber: *cloaca*, *supurar*, *chantage*, *apaches*, etc., etc., demostren que les campanyes d'EMPORDA FEDERAL (excomunicat per el clero catòlic) contra del modo de comportar-se els senyors directors de la Missió, (i no pas contra la religió del simpatic Luteró), fan efecte.

I, *ande el movimiento!*

CALSAT.—La casa que el ven més barato. MARTÍ CANADELL, Perelada, 30

Pro Junta Mendicitat

Per primera vegada un periòdic intenta posar ombres a la gestió de la Junta de Mendicitat. El nom del periòdic, no caldria dir-lo, car ja tothom suposará qu'es tracta de *Libertad*, d'aquet setmanari que, amb motiu del joc, ja va tenir d'escoltar tot lo que hi há per dir; i que, amb motiu de les eleccions, se l'ha posat en evidència fins al extrem de voler el seu director, posar querelles que més tard han sigut retirades, per alló de *a casita que llueve*.

Libertad se queixa, i nosaltres degudament enterats, els hi dirém de qué.

El Sr. López, faltant a totes les regles que la bona educació aconsella, dies enera, sens demanar permís, mentres se trobava reunida la Junta de la Mendicitat, va entrar i prengué seient en el saló de sessions ont l'esmentada Junta acostuma a deliberar, i com sia que mai, durant sis anys, s'havia donat el cas de que, en forma insospitada, ningú hagués pretengut ficar-se en el saló, un individu de la meritada Junta, el nostre company Sr. Canet, va demanar a la Presidencia si les reunions tenien caràcter de públiques o eren privades. Tot seguit, va terciar-hi el Sr. Moragas—quí, per cert, acabava de fer constar el seu vot, oposant-se a una proposició en la qu'es demanava qu'es cumplís la llei i reglament del Timbre—diguent que les reunions no havien d'esser privades i menys per els que contribuïen a l'obra benfactora.

Oir aquestes paraules el Sr. Lopez i

escabullir-se, fou cosa de pocs segons, i el Sr. Moragas, seguidament, i fent causa comú amb el Sr. López, també va abandonar el saló.

Aquí ténen nostres llegidors clar i net tot lo passat i a lo qual se refereix en termes poc recomenables el periòdic *Libertad*.

Lo que resulta completament fals, es lo qu'es preté atribuir al Sr. Jutje de 1.ª Instancia, a qui, per el carrec que ocupa i la delicadesa que l'honora, *Libertad* s'hauria d'haver abtingut de citar embolicant-lo en coses ben agenes a la seva persona i representació que dignament ostenta.

De tot aixó s'en dedueix qu'el senyor López, portat d'una petulancia extremada, se ficava allí ont no hi tenia lloc, ni li demanaven. Que el Sr. Moragas, volia alegar la qualitat de donant, quant ni el Sr. Lopez, ni la Societat religiosa que la seva familia representa, donen CAP CENTIM per a els pobres de Figueres que, mercés a la Junta de Protecció a l'Infancia i Repressió de la Mendicitat, son alimentats, recullits i vestits en forma que honra moltíssim a la benemèrita Junta que, no sols de tot Figueres, si que també del Ministeri de la Governació, reb encoratjadores felicitacions.

Ja veuen doncs com aquesta feina de *Libertad*, volent posar ombres a una gestió tant lloada, es la d'escupir al cel.

Els empastifats son ells.

PERE SUTRÁ Y BOSCH. - Pintor.
Ha traslladat el seu domicili al carrer de Cervantes, n.º 23.

REMITIT

Sr. Director de EMPORDA FEDERAL.

Molt Sr. nostre: Li estimarém dongui cabuda en el periòdic que tant dignament dirigeix, a las següents ratlles, que d'acord als preceptes de la Lley d'imprenta, hem enviat al Sr. Director de *Libertad* per a que publiqui en son periòdic.

Mercés per l'acullida i queden de V. affms. s. s.

JOSEF M.º FAGES.
FRANCISCO CANET.

«Sr. Director de *Libertad*.

Muy Sr. nuestro: esperamos que con arreglo al artículo 14 de la ley de imprenta, se sevirá V. publicar en ese periódico de su digna dirección, las siguientes líneas:

Con el título «¿Qué pasa en la Junta de Mendicidad?» apareció en el número de *Libertad* del sábado último dia 10, un artículo plagado de inexactitudes y de reticencias contra la digna Junta de Protección a la Infancia y Represión de la Mendicidad, á que tenemos el honor de pertenecer.

Lejos de nuestro ánimo la idea de salir á la defensa de la Junta que de nadie la necesita y en ningún caso de nosotros. Su gestión es sobrado conocida y sus éxitos bien patentés para que toda persona discreta tenga formado de la misma el debido juicio, y no debe por lo tanto preocuparse de insidiosas inculpaciones.

Pero hay en el propio artículo un concepto que se refiere concretamente á nosotros y del cual por ofensivo nos incumben protestar.

Dice textualmente, con tanta sobra de malicia como falta de sintaxis:

«Los donantes (de cantidades á la Junta) harian bien en preguntar, qué es lo que ocurre, porque no quieren que nadie se entere de nada y si es cierto que debido á la intervención desacertada del Sr. Fages (hijo) y Canet, que á cada momento sacan á relucir su pasión política, será probable que se disuelva la Junta y

IODENOL MARTIN

Perfecte substitut de l'oli de fetje de bacallá.—Reconstituient de gust agradable i excel·lents efectes.—Antiga i acreditada Farmacia de R. MARTIN, successor de Deulofeu.—Rambla, 12,

COLMADO * CONFITERIA * PASTELERIA

FRANCISCO PIJOAN

Plaza Constitución, 1 y Gerona 2

En este establecimiento, que para mejor poder servir a su escogida clientela, lo ha trasladado en el punto mas céntrico de la ciudad, hallarán toda clase de artículos pertenecientes al ramo a precios económicos.

Esmero en los encargos

Academia especial preparatoria

PARA INGRESO EN EL Cuerpo de Correos

dirigida por los Oficiales del mismo, D. Francisco Ludevid y D. Ramón Gallego.

INFORMES: En la Administración de Correos de esta Ciudad.

Jabones Alegret

ORUJO, OLIVA Y COCO

los más económicos y los que más limplan

Despacho; Nueva, 4

DROGUERIA

Antonio Gimenez

Artículos para la Fotografía

Periódicos, Libros, Revistas

FRANCISCO CANET

Pujada al Castell, 2, botiga

NOTA. — Pels anuncis d'aquesta pàgina dirigir-se a la mateixa Llibreria Canet.

ACADEMIA PARISIEN

CORTE Y CONFECCIÓN

DIRIGIDA POR

PAQUITA GUSO CARRÉ

CON TÍTULO DE PROFESORA DE CORTE

EXPEDIDO POR LA ACADEMIA CENTRAL MARTÍ

AUTORIZADA POR EL GOBIERNO DE S. M.

CON REAL PRIVILEGIO

EXCLUSIVO DE INVENCIÓN

La enseñanza de todas las especialidades del ramo profesional de la costura, está repartida en dos categorías, Primera y Segunda Enseñanza, o sea Elemental y Superior.

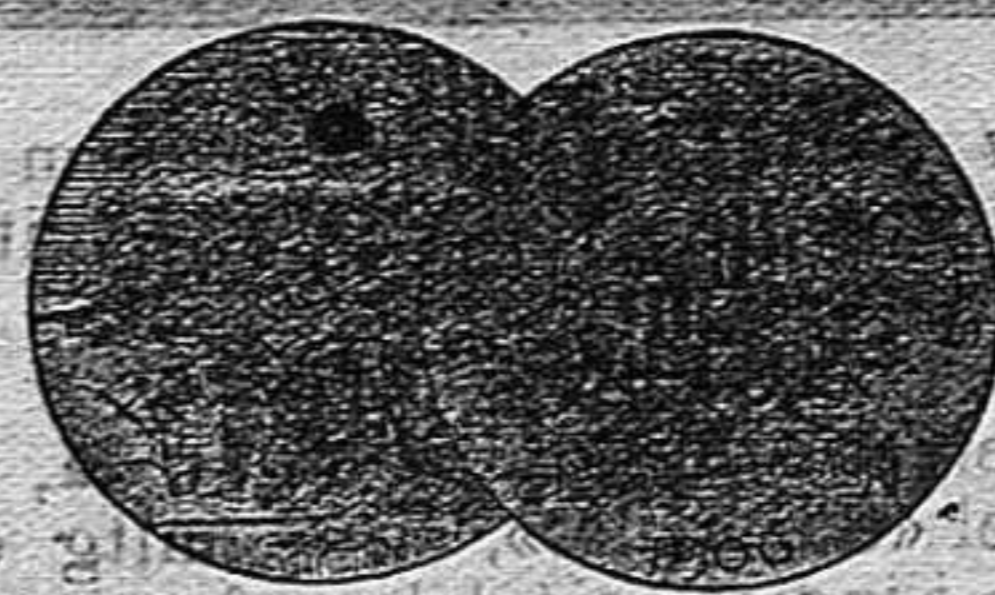
La Primera Enseñanza abarca la modistería, para las que desean cursar el oficio de modista o para las que desean saber cortar y confeccionar sus trajes y los de su familia.

La Segunda Enseñanza es una ampliación de la Primera, complementada con todas las ramificaciones o especialidades profesionales, que constituyen la carrera completa para las que desean alcanzar mayores conocimientos y desean conocer a la perfección, todas las modalidades que abarca el arte del corte, en la modistería y demás.

Podrán las alumnas escoger al matricularse en la forma de pago de 100 pesetas la Primera Enseñanza, o bien 10 pesetas cada mes.

Caamaño, 1 principal.—FIGUERAS

Se entregarán los Programas de Enseñanza a quien los solicite.

«El Eco de la Moda»

NARGISO FONT

SASTRE-MODISTO

Plaza Constitución, 4 y Fortella, 1.—FIGUERAS

Corte y confección elegantes.—Especialidad en trajes de Señora y de ceremonia.—Gran esmero en todos los trabajos.

BANCA Y CAMBIO

J. FERRÁN Y GALTER

(Sucesor de Miguel Coldecarrera)

Compra y venta de valores, pago de cupones, descuentos de letras, giros sobre Paris y plazas de España, cambio de monedas, cuentas corrientes, depositos de metálico y de títulos en custodia, etc. etc.

Calle Vilafant, 2 y 4.—FIGUERAS

Consultorio del Dr. Tutau

Para enfermedades Venereas y de la Piel

Nuevo horario de Consultas

Días laborables De 11 a 12 mañana Jueves: solo de 10 a 1 mañana
excepto los jueves a 4 1/2 a 6 1/2 tarde Festivos « 10 a 12 id.

Calle Vilafant, 24, bajos.—FIGUERAS

EL 24

GRAN ALMACEN DE MUEBLES

ESTEBAN VILANOVA

24, Calle Ancha, 24.—FIGUERAS

Exposición permanente de toda clase de muebles. SOLIDEZ, ELEGANCIA, BARATURA. Especialidad en muebles de encargo. No comprar sin antes visitar el 24.

EL GLOBO

ANTIGUO Y ACREDITADO

BAZAR DE CALZADO

de Vda. e hijos de J. J. Colomer

Calle Nueva, 14.—FIGUERAS

Maria Brugués

MODISTA

Se ofrece para trabajar a domicilio.

Calle Ancha, 13.—Zapatería.—FIGUERAS.

Puertas Acero Ondulado

Sistema

Juan Mas Baga

BARCELONA

Representante: Marcos Oriol.—Calle 17.—FIGUERAS.

NOVEDADES PARA SEÑORA

Hijos de J. Matas

FIGUERAS